

A TENGERPART

Napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Évesre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2 kor.
Egy es szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEK

A kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Fiume védelme.

Lapunk belső munkatársának, Korcsmáros Nándornak tollából a «Pesti Hírlap» július 19-iki száma a következő vezércikket közli:

A «Pesti Hírlap» nagy jelentőségű kérdéssel foglalkozott a múlt vasárnapi számában, amikor Fiume védelmének kérdését vetette fel. Ez a kérdés magában a tengerparti kikötő-városban régóta kísért, meglehetősen féltelmesen, de még nem foglalkozott vele a magyar sajtó érdeme szerint. E nagyfontosságú város védelmére azonban semmi szín alatt sem elégséges egy magyar ezred. Nem az erőt tekintve, hanem azt a körülményt, hogy a katonaságot mi magyarok nem vehetjük igénybe mindenkor, például, amikor a mi érdekünk ellentétben áll a bécsi politika érdekével. Erre pedig már sok precedensünk van s még a közeli jövőnkönk sem zár ki ilyen esetet. Egy magyar ezrednek Fiumében való elhelyezése mindamellett szükséges, mert, ha csak a tavalyi szokolista-skandalummal jellemezzük a helyzetet, amikor a horvát bakák jót mulattak a testvéreik garázdálkodásain, ez elég arra, hogy meggyőzzön, milyen fölösleges, sőt veszélyes Fiumében egy olyan ezred, melynek legénysége a magyar nemzet szemén-szedett ellenségeiből áll.

Keletkezhetnek azonban háborus idők, a mikor a fiumei katonaságot, bármily ezred legyen, elszólítja a szükség, vagy a kötelesség. Ez esetben aztán teljesen védelem nélkül állunk, beleszorulva az osztrák-horvát-olasz határokba! De nemcsak a háborus időkben nincsen Fiume városa biztonságban. A béke napjaiban se alhatunk nyugodtan, mert ami silány belső védelem van is, az sincs a magyar állam kezében. A fiumei autonóm-rendőrségre hárul a szent feladat, hogy megvédelmezze minden pillanatban a várost s annak polgárait. Sőt, eléggé sajnós, sűrűn fordulnak elő esetek, amikor ezeket a polgárokat egymás ellen is meg kellene védeniök! Ezekre a feladatokra pedig határozottan alkalmatlan ez a rosszul szervezett rendőrség. Futólagosan föl- említem, hogy a rendőrségi alkalmazottak Fiumében eseléd sorba mennek, máról-holnapra alkalmazják őket, kenyerük bizonytalan. Ért- hető tehát, ha nem fegyelmeztettek s nem ér- zik át a hivatásuk nagyságát. Hogy pedig az egész fiumei autonóm-rendőrség mennyire be- folyásolható, azt ez a legutóbbi eset is élén- ken bizonyítja.

Garibaldi ünnepeltetésekor egy seregéret- len fiumei ifjú engedélyt kért a rendőrségtől, hogy az olasz nemzeti hős emlékét megünne- pelje. A rendőrfőnök, félve az ilyenkor el nem maradó tüntetésektől, nem adta meg az enge- délyt. Akadt azonban néhány népszerűsége- halászó representante, akik alaposan megtá- madták az óvatos rendőrkapitányt s kényszer- itették is tüstént az engedély megadására.

Ezzel azonban nem elégedtek meg. A legkö- zelebbi representanzai ülésen megrótták a szegény rendőrfőnököt, mert akadályokat gör- dített a hazafias ifjuság ünnepéje elé. Ez az eset azonban egy parányi a számtalan közül. Amikor utcái zavargás van, az óváros eső- cselék-hada az áradatával ragadja az egész rendőri sorfalat, ami eléjük kerül. És nem fél- nek a kivont kardoktól, mert azokkal itt, Fiu- méban, nagyon tapintatosan bánnak, átvéve a budapesti rendőrség nevezetes jelszavából a «tapintat»-ot, amíg az «erély»-t valahol a rendőri laktanyában hagyják. Azaz, ha lenne rendőri laktanya, de efféle sincs Fiumében.

Az állam tehát óriási mulasztást követ el, hogy a rendőri kérdést nem veszi a kezébe Fiumében. Tagadhatatlan, hogy ez áldozattal jár, de van oly fontos kérdés, mint pl. a ka- posvári rendőrség államosítása. Az állam Fi- ume területén minden érdekét kiszolgáltatva tartja ellenségeinek. Nemesak a vagyonát, de a politikai integritását is, amin itt napról-napra újabb és újabb sérülések esnek. A fiumei autonóm-rendőrség államosítását pedig nem ez a szerény czikk követeli elsőnek. Nagyon a „levegőben volt” e kérdés megvalósítása Bánffy korszakában, amikor a renitenskedő Fiume autonómiáját is felfüggesztette ez a kemény, a szó szoros értelmében vett magyar nemzeti politikus. A representanzában is szóba került ez a kérdés és ekkor kiderült, hogy az államrendőrségtől csak annak vaczog a foga Fiumében, akinek az utca söpredé- kére van szüksége. Egy előkelő fiumei olasz patriczius azonban, jellemezvén a polgárság színe-javának a felfogását ebben a kérdésben, a következő kijelentést tette a representan- zában:

— *I galantuomini non hanno paura della polizia di stato!* (Az uriebberek nem félnek az államrendőrségtől.)

És ebben a kijelentésben nagy őszinte- ség van, sőt egy titkos panasz is a fiumei autonóm-rendőrség ellen, amin egy-egy zöld- ágra vergődött demagog uralkodik. Ez a rendőrség mindenre való, csak arra nem, hogy a polgárság vagyonát és személyi biztonságát megvédelmezze.

Az államnak azonban egyéb eszközei is volnának, hogy Fiumét megerősítse. Kereske- delmi tekintetekben például nagyfontosságú kérdést jelent a kikötői munkásság. Minden pillanatban veszélyeztetve vagyunk, hogy ki- tör köztük a bérharcz s azzal egy hatalmas csapást mérnek a tengeri kereskedelmünkre. Néhány vállalkozó tartja kezében a kikötői munkásokat. Amazok vállalják el a hajóstár- saságoktól a munkát megfelelő áron s a jöve- delmükből fizetik ezeket. Megeshetik — hisz- en már volt ilyen mozgalmuk — hogy elégedet- lenkednek s ebből beláthatatlan károsodás ér- lenné az államot, vagy a magyar kereskedő- világot. Nem tenné-e tehát bölcsen az állam

ha ezeket a kikötői munkásokat államosítaná? Nyerne rajta az állam is, meg a munkásság is. A vasuti máhahordók mintájára kellene ezt a reformot megoldani.

Kár azonban mégis reformokon törni a fejünket. A törvénykönyvben fekszik a fiumei határren- dőrségre vonatkozó rendelkezés s még ma sincs arról szó, hogy ezt a sokat nélkülözött intézményt fel is állítsák. A kivándorlási pa- lota már be van tetőzve, a kivándorlók pedig kéthetenként ezrével hagyják el a kikötőnket, még sem tartja szükségesnek a belügymi- niszterium a határrendőrséget Fiumében is megalkotni. Hogy az alkotmánybiztosítékokat sürgető miniszter fölfogásával miként egyezik meg az a törvenytelenség, hogy a törvény egye- nes rendelkezését nem hajtják vegre Fiumé- ban, az igazán fogas kérdés. És éppen a ha- tárrendőrség kérdése az, a kivándorlás hatal- mas korlátozója. Illuzióriussá válik itt a belügy- miniszter mindket oldalú buzgalma: az alkot- mánybiztosítékok megszerzése is, meg a ki- vándorlás megnehezítése is. Sok kísérlet volt már arra, hogy a határrendőrséget felállítsák Fiumében, de mindannyiszor elsőkelyesedett a buzgalom és füstbe ment a terv! Szeretnők azonban tudni, mik azok a fontos „államer- dek”-ek, amik nem tűrik meg Fiumében a határrendőrséget. Mi sok fontos államérde- ket tudunk, amik megkövetelik ennek a kér- désnek a halaszthatatlan megoldását. Többek között pedig csak a «Pesti Hírlap» által felve- tett kérdésre, Fiume védelmének kérdésére mutatunk, ami egymaga is elég arra, hogy *ne alkudozzunk* ebben a dologban!

Fiume határában most javában köszö- rülnek a horvát „testvérek” a kést. Javában terjeszkednek és erősödnek Fiumében is. Utóbb is csak két bankot állítottak itt föl. A fiumei olaszság pedig még ma sem jutott arra a gondolatra, hogy az állami intézmények első sorban az ő érdekeiket védik. Mert mi magyarok, hála istennek, más úton is meg tudjuk meg védeni érdekeinket a szeretett horvát testvérek ellenében.

A „magyar Riviera” emelésének gazdasági fontossága.

Fiume, július 19.

Az emberek már ősidőktől fogva mintegy készletre érezték magukat, részint önfenntartási ösztönből, részint pedig nyerészkedési vágy- ból a természet által nyújtott száz meg száz kincs kiaknázására. A föld méhéből nemes és nem nemes érczetek, ásványokat, az erdők fát, a vadon állatait és a víz halait magukévé tették, vagyis azt a kor viszonyai szerint fel- használták, értékesítették és ezáltal határozot- tan a természet törvényének értelmében jártak el.

A természet azonban oly pazar és oly bőkezű, hogy nekünk nemcsak kiaknázni és kizsákmányolni valót nyújt, hanem mesterünk

is abban, miként kell az általa adottat célszerűen a magunk hasznára fordítani.

Minapi cikkünkben felvetettük azt a másokat bolygatott eszmét, hogy Czirkvenicza fellendítését nekünk valósággal kotelességünknek kell elismernünk. A nemzeti hiúság, amely a magyarban pedig nem hiányzik, — de nem is szabad, hogy hiányozzék, — csak hathatósan táplálatnak, ha elmondhatnánk, hogy van nekünk is egy *„Rivieránk”*. Furcsának tetszik először, hogy *„magyar Rivieráról”* beszélünk, de csak azért furcsa, mert nem szoktuk meg. Hogy is szoktuk volna, mikor ilyen eddig még valóban nincs is. De módunkban van és nyitva áll hozzá az út, hogy azt, ha nem is egy csapásra, de megteremthessük.

Ha szemügyre vesszük a leendő magyar Rivierát, illetőleg annak főhelyét, Czirkveniczát, akkor szinte önmagunktól rajzolvánk, hogy mi minden lenne itt tulajdonképpen elsősorban fontos teendő.

Amint hajón a czirkveniczai kikötőbe érünk, rögtön észlelhetjük, hogy milyen szükséges volna a *mólo* kiépítése. Olyan rozoga, kezdetleges alkotmány az, amelyen partra szállunk, hogy esoda, hogy a hullámok még el nem separték. Tehát az első legelsője egy köépitményű, szilárd alapú *mólo* lenne. Innen pár lépésre van a *strand*-nak nevezett sétaut.

Azt hisszük, ennek a kiépítése, *parkirózása* és korlátai való ellátása képes volna a furdőhelyet abbáziai testvéreivel — ha nem is azonnal, de idővel — egyenjogusítani. Ha egy furdővendég megérkezik, a kipakolás után első dolga, hogy elmegy a *„strandra”*, a jó tengeri levegőt élvezni. A levegővel azonban a mai elkenyézett generáció nem szokta beérni, hanem megkívánja, hogy azt a levegőt árnyas helyeken is élvezhesse, eltekintve azoktól, akik napkurát tartanak. Tehát fásítani kellene, még pedig nagyon tervszerűen és nem olyan falusiasan, mint ahogy most van. A főstrand tökéletesítése természetesen csak egy masszív csement- vagy másnemű járdaburkolat által lenne elérhető. Nem érve ide a strand részére távolabb meghódítandó sétautakat, amelyek kavicsos homokkal borítva, nagyon megfelelők. A főstrand burkolása által modernebb jellegűt is nyerne az út, ami semmiestre sem káros.

Még a hajóról szembeötlő, hogy a jobb kinézésű hotelek mellett ott éktelenkedik egy-néhány ócska, régi épület, nagy bosszuságára minden jóízű embernek. Magától értődik, hogy ezeknek eltávolítása és modern építményekkel való pótlása szinten elsőrangú érdeke Czirkveniczának.

Ha *kellő számú szálloda*, étterem és kávéház fog rendelkezésre állani, továbbá a *„furdőbizottság”* különféle szórakozást fog nyújtani, mint hangversenyek, színelőadások stb. rendezése és magáéva teszi a publikum kívánságait, akkor a legjobb eredmény várható.

Czirkvenicza eddig jobbra csak nyáron, mint tengeri furdő vétetett igénybe, nem látjuk azonban akadályát annak, hogy télen is épp olyan szorgalmasan látogassák, mert klímája ugyanolyan kellemes mint Voloscaé vagy Abbáziaé, védett helyen fekszik s Fiuméből rövidesen elérhető. Hogy a Magyar-horvát hajózási társaság a forgalom emelkedése esetén nem fog kesni, hajójárait Czirkveniczába megfelelően szaporítani, az kétségtelen.

Rátérünk azonban soraink végcéljára és megkíséreljük bizonyítani, mily fontos *gazda-*

sági érdekei vannak Fiumének a magyar Rivierára létrejövételén.

Tudjuk, hogy Volosca, Abbázia, Ika, Lovrana stb. ma szükségletük túlnyomó részét, nevezetesen pedig mindenféle élelmiszert, nálunk Fiumében szerzik be. Ezáltal mondhatni egész éven keresztül szép pénzt adnak Fiumének és így nekünk ekképpen az osztrák Riviera akarva nem akarva részben visszafizeti magyar polgártársaink ott elköltött forintjait. Mi vagyunk a legközelebb, minden elemi, sőt sok más cikket beszerezhetnek nálunk és nagyon különös volna, ha máshonnan, messzebből, drágábban, azaz több költséggel vásárolnának.

De mi lesz az Ausztriával főnálló vámközösség megszűnése után? Mi fumeiek az önálló vamerület életbeléptével az osztrák Rivierát, mint eladási forrást, teljesen el fogjuk veszíteni. Hogy honnan fog Abbázia, Volosca stb. vásárolni, azon ne törjük a fejünket, mert az tulajdonképpen nem a mi dolgunk. Nekünk arról kell gondoskodnunk, *miképp pótolhatjuk azt a veszteséget*, mivel tömjük be azt a hezagot, amely e ránk nevezte jelentékeny piacz elvesztésével mutatkozni fog?

Minden józanul gondolkodót aggodalommal kell hogy eltöltsen ez a gondolat. Az aggodalom csak akkor szűnne meg, ha alakulna egy olyan, minden politikai iránytól ment társulat, amely elsősorban Czirkvenicza és ke-sőbb a magyar-horvát tengerellek többi, eddig kevésbé ismeretes helyeinek fellendítését tűzné ki céljául.

Czirkvenicza emelése tehát, akármilyen irányban is gondolkodunk, kiválóan mérlegelendő és megfontolandó cél, amelynek elérésére minden arra hivatott tényezőnek teljes erővel és ambícióval törekednie kell.

Hisz a furdők emelése nemzeti érdek is, az idegentorgalom nagy jövedelmi forrása minden állami, községi és magánintézménynek oly mértékben, hogy fejlesztése jól megfontolt és nagylfontosságú gazdasági érdekekből is kell, hogy a legszélesebb alapokon állandóan ebrentartassék.

S. S.

LEGUJABB.

— *Táviratok és telefon-hírek.* —

A horvát válság.

Frank ur álma.

Budapest, jul. 19. Politikai körökben nagy feltűnést és megütközést kelt egy bécsi reggeli lapnak az a leleplezése, hogy a horvát Starcevic-párt vezére, Frank József, titokban Bécsben járt, hogy *szövetkezzen a reichsrathi szláv képviselőkkel*. Bécsből proklamációt küldtek Horvátországba, amely azt a felhívást tartalmazza, hogy válaszsának bizalmi férfiakat, hogy tanácskozzanak és szövetkezzenek a reichsrathiképviselekkel egy *egységes föderatív állam létesítése céljából, amely felölelné Ausztriát, Magyarországot és Horvátországot egyaránt*.

Megtadják az adót.

Zágráb, július 19. A szomszédos Sesztvete község elhatározta, hogy a *befolyó adót az állampénztárba nem szolgáltatják be*, hanem jövedelmeztetik mindaddig, míg a horvát-magyar konfliktus elintézését nem nyer. Együttal elhatároz-

ták, hogy a királyhoz feliratot intézzenek, amelyben tiltakoznak a magyar nyelv kodifikálása ellen.

A koreai császár lemondott.

Tokio, jul. 19. Szöulből jelentik: A koreai császár ma tanácskozott az államférfiakkal és két órai tanácskozás után elhatározta, hogy *lemond a trónról*. A lemondás hírére a császári palota környékén *véres zavargások voltak*.

Tokio, jul. 19. A koreai császár rendeletet bocsátott ki, amelyben tudatja alattvalóival, hogy *lemond a trónról és a koronát a trónörökösnek adja át*.

Yi-höng koreai császár, családjából a 34-ik uralkodó, 1852. szeptember 8-án született és 1864. január 21-én jutott trónra, mint Korea királya. 1897. október 12-én *császárrá* proklamálta magát. Most Japán kényszerítette a lemondásra, mert a császár titokban követséget küldött a hágai békekonferenciára, noha Koreának Japánnal kötött szerződése értelmében Korea a maga külképviseletét a japán császárra ruházta át.

A diplomaták, akik *Yi-höng* császárt ismerik, azt mondják, hogy igen elmes és megnyerő modoru ember, de hihetetlenül ravasz és kétkulacos Kis dolgokban ügyes és találatkony, de nincsen olyan széles látóköre, aminőre nagy dolgokra hivatott uralkodónak szüksége van. A császárt jellemzi ez a történet: Mikor a koreai tengeri haderő megalapításának terve telmerült, két hadihajót ajánlottak fel a császárnak: Oroszország ajándékozni, Japán pedig eladni akart egy hajót. Az orosz ajándékot visszautasította a császár, a japán hajót pedig megvette, mert ötvenezer jen províziót kapott. A miniszter is kapott háromezer jent, mikor azonban a császár megtudta ezt, elvette tőle a pénzt.

A trónörökös, aki immár császárrá lett, *Yi-höng* legidősebb fia, *Yi-csak* herceg, aki 1874 március 25-én született. Diplomata körökben azt beszélnek róla, hogy nem valami különös tehetség. Igen kiváló képességű a császárnak egy másik fia, aki azonban még csak tizenhárom esztendő és nem törvényes fiú.

A branyicskai vasuti merénylet.

Déva, jul. 19. A vizsgálat adatai szerint a dinamitmerénylet, amelyet Branyicskánál a budapesti—predeáli gyorsvonat ellen követtek el, sokkal veszedelmesebb volt, mint eleinte látszott. Szerencsére *egy negyed kiló dinamitot a mozdony seprője felvetett* s így az nem robbanhatott fel, mert ha telrobban, az egész vonat a levegőbe repült volna. A csendőrség már nyomában van a merénylet elkövetőinek. Három elbocsátott vasuti munkást letartóztattak; kihallgatásuk folyamatban van.

Öngyilkos urileány.

Makó, jul. 19. Kiss János földbirtokos Juliska nevű 18 éves leánya gyógyíthatatlan tüdőbetegsége miatt ma szülei házában felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már meghalt.

Rablógyilkos cigányok.

Szatmár, jul. 19. A csongrádi gőzmalomban elkövetett rablógyilkosság tetteseit az itteni csendőrség kinyomozta és elfogta egy kóborló cigánybanda képeben, amelynek 12 férfi s 25 asszony és leány a tagja.

KÜLÖNFÉLE.

— **József királyi herceg balesete.** Kellemetlen, de szerencsés végű automobilkalandja akadt a minap József kir. hercegnek. Nagy sebességgel robotott motorkocsiján Nagyváradról Kiszénő felé. Az automobil útközben összeütközött egy gipszfigurákat szállító kocsival. Az összeütközés után nemcsak a kocsi és az öt kísérő szobrász, hanem a kir. herceg is egész kíséretével együtt a porban hevert. Baja szerencsére senkinek sem történt. A kocsi ellenben összetört. A gipszfigurák szintén. A kocsi, látván a kárt, olyan kaeszkaringósan kezdett káromkodni, hogy még a kir. herceg sem bírta megállni nevetés nélkül. A kocsi a nevetés hallatára még dühösebb lett, de megtudván, kivel van dolga és megkapván a busás kárterítést, megbékülve elhallgatott. A kir. herceg intézkedett, hogy a szobrász kárát is megtérítsék a károsultakkal barátságosan kezelt fogván, tovább robotott Kiszénő felé.

— **Az új zágrábi honvédparancsnok.** Bojnai *Borojević* Szvetozar vezérőrnagyot, a 14. gyalogezred parancsnokát, a zágrábi 7. horvát-szlavon honvédkerület parancsnokává nevezték ki.

— **Horvát politikai gyűlés Szusákon.** Vasárnap Szusákon horvát népgyűlést tartanak, amelyen *Barcsics* Erazmus dr. ügyvéd és képviselő beszámol az ottani s a környékbeli horvátságnak a magyar-horvát helyzetről. Egyben a horvát nép lelkére fog beszélni, hogy szervezkedjenek a Rakodczay-ban és a magyarok elleni küzdelemre. Megjegyzendő, hogy *Barcsics* is a koalíciós «magyarbarátok» egyike volt.

— **A színészvilágból.** *Szöke* Sándort, Andorfi és Balla szintársulatának kiváló bonvivant színészét augusztus elsejétől kezdve *Krecsanyi* Ignác, a buda—temesvári színházak igazgatója szerződtette társulatához. — *Albert* Gizi, aki tavaly testvérével, *Albert* Böskével együtt szintén Andorfi szintársulatának volt a tagja és egész fiatal kezdő létere a fiumei közönséggel különösen mint ügyes táncosnő kedveltette meg magát, azóta az egri szintársulat szubrettje lett, most pedig a budapesti városligeti Kis Színházban arat sok tapsot énekével és tánczával.

— **Magyar lovak Japán részére.** A Japán kereskedelmi bizottság 50.000 darab magyar ló megvételével foglalkozik, amelyeket *Fiumében fognak hajóra szállítani.* A lovakat Japán hadi és egyéb célokra fogja használni.

— **Hajózási vonal Triesztből Brazíliába és Argentínába.** Az osztrák kereskedelmi minisztériumban *Fries* lovag min. tanácsos elnökletével és az érdekelt minisztériumok megbízottjai jelenlétében tanácskozással folytak a *trieszt—brazília—argentínai* hajózási vonal kérdésében. Az említettek kivül még a következők vettek részt a tanácskozásban: *Raymond* báró és *Delles* miniszteri tanácsosok; a hajózási vállalatok kiküldöttjeiként pedig a következők jelentek meg: *Singer* Gyula és *Frankfurter* vezérigazgató a *Lloyd*, *Schenker-Angerer* dr. és *Cosulich* Oszkár az

Austro-Americana hajózási társaságtól. Mindkét vállalat használni akarja az említett vonalat és a kormánynak bő indokolásokkal ellátott ajánlatokat adtak be. Döntés e kérdésben azonban csak akkor lesz, ha a többi vállalatok is, amelyeket már megsürgettek, részt vesznek a tárgyalásokban.

— **Vasut a Monte Maggiorera.** Az osztrák vasúti miniszter *Orsich* György gróf, *Fischl* A., *Fodor* G. dr., *Szegő* K. dr. és *Cohn* G. abbáziai lakosoknak megadta az engedélyt egy vasútvonal építésére, amely Abbázia melől a Monte Maggiorera fog vezetni.

— **Alaptőke-emelés.** Az *Ogulini* takarékpénztár részvénytársaság alaptőkéjét 200.000 koronára emelte föl.

— **Pályázat.** A károlyvárosi adóhivatalhoz gyakornoki állásra hirdetnek pályázatot. A kellően felszerelt folyamodványok két héten belül nyújtandók be.

— **Beleugrott a tengerbe.** A Magyar-horvát hajózási társaság «Croatia» nevű postagőzöse ma érkezett meg dalmáciai újáról. A hajó kapitánya bejelentette a révhatárnál, hogy egy harmincz év körüli ismeretlen utas, aki visszajövet Metkovicnál szállott a hajóra, tegnap este, midőn a gőzös Spalatot elhagyta, belevetette magát a tengerbe és nyomtalanul eltűnt a habokban. Minden mentési kísérlet hasztalan volt s minthogy az öngyilkos semmit sem hagyott hátra, kilétét sem tudták megállapítani.

— **Postagyakornokok fölvétele.** Emeltük már, hogy a posta, távirada és távbeszélőnél 100 gyakornokjelölti állás töltendő be, mely állásokra azok az ifjak pályázhatnak, akik középiskolát, vagy egyenrangú más intézetet végeztek, 18-ik évüket betöltötték és magyar állampolgárok. A kereskedelmiügyi miniszter ezekre az állásokra most hirdet pályázatot. A sajátkezűleg írt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat, a már közszolgálatban állóknak előjáró hatóságuk, a közszolgálatban nem állóknak pedig az illetékes főszolgabíró vagy polgármester útján, folyó évi augusztus hó 1-éig, ahhoz képest, ahol a pályázók alkalmaztatást ohajtanak nyerni: a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta- és táviradaigazgatóságokhoz kell benyújtani.

— **Kirándulóvonatok Fiume és Delnicze között.** A nyár beálltával ismét megindultak a nyaranta Fiuméből Delniczébe és vissza közlekedő vasárnapi különvonatok. Indulás Fiuméből minden vasárnap délután 2 óra 5 perczkor érkezes Delniczébe délután 4 óra 58 perczkor. Visszautazás Delniczéből este 7 óra 35 perczkor, érkezes Fiuméba 10 óra 30 perczkor.

— **Nyitva van az akvárium.** A Tengerészeti hatóság épületében levő halkisérleti állomás akváriuma, amelynek medenczéiben tengerünknek érdekes halvilága látható, most minden nap nyitva áll a közönség részére délelőtt 10—12-ig és délután 3—6 óráig. Vasár- és ünnepnapokon az akvárium csak délelőtt tekinthető meg a szokott órákban. Belépődíj nincs.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

«Unio» könyvnyomdai műintézet.

Olvásóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a «Globus» hírlap-elárusító üzletben, Vinc. de Domini-utca. — A m. kir. dohánygyártózsádban. Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőr-üzletében, Deák-Corso. — Devescovich Giov. trafikban, Riva Szápáry. — Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban («Unio»-nyomda, Riva Szápáry, Adria-palota.)

CIGALE tengeri fürdő
LUSSINPICCOLO mellett.
PROSPEKTUS KIVÁNATRA.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után

4¹/₂% netto kamatot

térít meg mátol kezdve feleinek.

A járadékadót a bank ön maga viseli.

Üres raktárak

bérbeadandók a város központjában. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Csizmás Demeter

fiumei első magyar fodrász

VIA ADAMICH 2., az Európa szállodával szemben

készít mindennemű hajmunkát jutányos áron, úgy mint parókat, hajfonatot és mindenféle hajdiszt.

Bel- és külföldi illatszerek, a legjobb hajhullás és korpaképződés elleni szerek kaphatók.

MIRAMAR
Nagyszálló Cirikvenicán

Nyári és téli üdülőhely

és tengeri fürdő.

A szálló a közvetlenül a tengerparton, a fürdő közelében fekszik.

Modern berendezés. —

Kávéház és étteremmel. —

Lift — villanyvilágítás —

Olvasó terem. —

Hidegvízgyógyintézet —

— Meleg házi fürdők. —

Figyelmes kiszolgálás

Mérsékelt árak

A Fiumei Népbank Részvénytársaság

Fiume, Via Andrassy 1. szám, I. emelet,

elfogad takarékbetéteket takarékkönyvecsékre, tiszta 4% kamatozás mellett.

WEISS M. „OLIMPO“

Corso 11. sz. **FIUME** Corso 11. sz.
 a várostorony átellenében.

Ujjonnan érkeztek:
 kész és mértékre szabott
 női toilettek vászonból.

Gyönyörű

blúz-ujdonságok

battiszt-, pongis-, vászon- és zeírekben.

Fürdő-öltözékek

hölgyek részére (új reformszabás);
 urak részére darabonként 2 koronától feljebb.

Fürdő-kalapok és fürdő cipők.

Frottir-köpenyek és frottir kendők.

CINEMATOGRAF

Via Germania 11. sz. Braida.

Naponta előadások d. u. 4 órától kezdve.

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 4-től 10-ig.

Rendkívül érdekes képek.

Kiváló Ujdonságok:

A rendőrség kutyái.

A megtámadott koesiposta.

A durezás fia stb. stb.

Belépti díj:

I. hely 40 fill. II. hely 20 fill.

Katonák és tíz éven aluli gyermekek a felét fizetik.

Szoba és czimerfestő vállalat.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Via del Pino 9. szám alatt czimer-, szobafestő és mázoló-üzletet nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és díszlet-festést, mázolást a legegyszerűbb kivittől a leggazdagabbig.

Fa-, bádog-, vászon- és üveg-czimtblák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mély tisztelettel

Kurz Frigyes és tsa

Via del Pino 9. szám.

„Progresso“Cinematograf (Mozgófényképek)
ANDRÁSSY UTCZA 1. SZ.

Legujabb műsor:

Lehetetlen öngyilkosság.

Santuzza bucsuja.

A kedvenc megostromlása.

Nina a kaszárnnyában.

Cantrida

fürdő és vendéglő.

Megnyílt május 21-én.

Bérletjegyek, melyekbe a villanyos és az omnibusz használata bele van értve, valamint egyes használatra érvényes jegyek kaphatók úgy a villanyos kocsik kalauzainál, mint a fürdő pénztáránál.

Omnibusz csatlakozás minden villanyos kocsinhoz.

Tisztelettel

Mittel Alajos

fürdőtulajdonos és vendéglős.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi gyátmányok.

Rákóczi vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben.

Tulajdonos: Gulyás László.

Valódi magyar konyha. Etkezésre elfogadok előfizetőket.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Gyönyörű kerthelyiség kuglizóval, mely már elkészült és a t. közönség rendelkezésére áll.

A NEWYORK VÁROSÁHOZ címzett

áruházban (Andrássy-utca, Casa Rotonda)

kaphatók a legdivatosabb női gyapjuszövetek.

BATTISZTOK, ZEFIROK, VÁSZNAK,

kész uri, női és gyermekruhák és mindennemű fehérnemű.

Megtéteintés vásárlási kényeszer nélkül.

Teljes jótállás az áruk kitűnő minőségeért.

VERSENYEN KIVÜLI OLCSÓ ÁRAK.

Minél számosabb látogatást kér

a **Newyork-Áruház** tulajdonosa

Andrássy-utca (Rotonda-ház), a Rosenthal-féle játékszerüzlet mellett.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria 1. sz. Zmaics-ház.

Készít:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat.

Mérsékelt árak. Kifogástalan szabás.

~~~~~

Lakatostanonczul

felvétetik két fiu Csernyus István épület-lakatosnál, Via Serpentina 16. szám.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-keményítőgyár részv. társaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség
fénykeményítő
 tábláscakban.

A vegyi tisztaságot a gyár kezkesedik

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett. —

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizsek, toailettezikkek és szépítőszerek, stb. stb.

*****

Használt és új

Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

*****

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(Gyár Budapest-Kőbánya).

— fiumei főraktára. —

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palaczkot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárusító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Prolungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

Mindenkor friss csapolás

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a Sorko-féle vendéglőben, a községi takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Nyomatott az „Unio“ könyvnyomdában Fiume, (Adria palota, Riva Szápáry).